

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Otthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Epi-
törmesterek Szövetsége hivatalos lap-
ja. Egyesülve a timisoarai „Az Ipa-
ros”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Impozitul pentru Camera de Muncă asupra salariilor

Cum trebuie calculat. — O nedreptate ce du-
rează de prea multă vreme.

De Vasile N. Buia

Datorită unei greșite circulări ministeriale, funcționarii și lucrători particulari din întreaga țară sunt, încă din anul 1933, supuși asupra salariului la un impozit pentru Camera de Muncă mai mare decât acela prevăzut în mod expres de lege.

Prin legea asupra Camerelor de Muncă (art. 30) s'a înființat în folosul acestor Camere un impozit adițional asupra salariilor funcționarilor și lucrătorilor particulari, care se așează și percepe în conformitate cu dispozițiunile legii contribuțiilor directe cu privire la impozitele adiționale în genere (art. 71 ș. u.).

Atât prin legea contribuțiilor directe (art. 71, 72) cât și prin instrucțiunile legii (par. 226, 293) se precizează că impozitele adiționale se așează pe venitul net, așa cum este impozabil a cest venit la impozitul elementar pe lângă care e alăturat, iar nu asupra venitului brut.

În sistemul legii contribuțiilor directe, venitul net se obține făcând anumite scăderi din venitul brut, cum ar fi, de pildă, la venitul din salarii: lei 750 lunar, reprezentând un minimum neimpozabil, depunerea de 10 la sută din salariu pentru un fond de pensie ș. a. (art. 46 legea contribuțiilor directe).

E deci importantă precizarea că impozitul adițional se așează asupra venitului net.

Potrivnic textelor de lege și instrucțiunilor ministerul de finanțe a ordonat totuș organelor fiscale ca impozitul adițional pentru Camera de Muncă să fie așezat asupra salariului brut.

Efectul a fost că milioane de lei anual au fost și sunt încasate pe nedrept de Camerele de Muncă.

Cererile făcute la ministerul de finanțe pentru revenirea asupra acestei decizii au rămas infructuoase, ministerul nevoind să se dezică.

Salariații au fost nevoiți să se adreseze instanțelor de judecată, și aici, fără nici o excepție, au văzut consfințită legalitatea cererii lor.

Instanțele cari au avut prilejul să se pronunțe în această materie, au stabilit definitiv, prin hotărâri de principiu, interpretarea că impozitul adițional pentru Camera de Muncă se percepe asupra salariului net, adică după ce se vor face din el scăderile prevăzute de art. 46 din legea contribuțiilor directe, iar nu asupra salariului brut.

Dacă până acum Camerele de Muncă aveau scuza bunei credințe, iar ministerul de finanțe pleda unei circulări precedente asupra căreia nu aveau poate suficiente motive să revie, menținerea mai departe a dispoziției dupe care perceperea impozitului adițional pentru Camera de Muncă s'ar face asupra salariului brut nu mai are nici o justificare plauzabilă.

Notăm că organele fiscale continuă să perceapă impozitul conform circularei incriminate. Încasarea impozitului pe salarii e refuzată dacă impozitul pentru Camera de muncă este calculat asupra salariului net. Pentru a se evita o contravenție fiscală contribuabilul ar fi nevoit să facă în fiecare lună oferta reală cu consemnarea

Országos sütőparlament Aradon

„Nem a sütőipar, hanem a közterhek drágítják a mindennapi kenyeret”

Erőtelies állásfoglalás a magas élesztőárak, a kereskedők ártalmas versenye, a betegségyező anomáliái és egész sereg más sütőipari sérelem ügyében

A bucarestii kongresszus segíti megvalósuláshoz az aradi határozatokat

E hó elsején, vasárnap impozáns keretek között tartotta meg Aradon az Ardeali és Banati Sütőiparosok Szövetsége ezévi kongresszusát, melyen a pékipart ért sérelmeket sorakoztatták fel és elhatározták, hogy a legmagasabb fórumoknál is kiharcolják a sütők jogos kívánságainak elismerését.

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyílt meg a kongresszus a Kereskedelmi és Iparkamara nagyertermében. Mintegy százhusz pékiparos jelent meg, Aradnak ugyyszólván valamennyi pékmestere ott volt, de eljöttek a kongresszusra Bucaresti, Baia Mare, Lovrin, Jimbolia, Hunedoara, Oradea, Timisoara, Cluj, Gravat, Alba Iulia, Anina, Periam, Sannicolaul Mare, Pancota, Medias, Sibiu, Hateg stb. pékiparosai is.

A vasárnap délelőtti ülést Sechei Alex elnök meleg szavakkal nyitotta meg, köszöntötte a jelenlévőket, majd megkezdődtek az üdvözlések. Dr. Falus Lajos, a Kereskedelmi és Iparkamara, Wagner Ottmár az ardeali és banati kismalmosok, Falb Gyula a timisoarai malmosok nevében mondtak üdvözlő beszédeket, az aradi Munkakamara üdvözlését Feier autobuszállalkozó tolmácsolta.

Steiner Mihály szövetségi titkár részletesen ismertette a vezetőség jelentését, amelyből kitűnt, hogy a pékek szövetsége az elmúlt évben milyen eredményesen működött s nem egy esetben sikerült a hatóságoknál súlyos sérelmeket orvosol-

tatni. A jelentést általános tetszéssel fogadták és érte Cseh József sibiui iparos indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg. A pénztárnoki és ellenőri jelentést a kongresszus egyhangulag tudomásul vette, majd megválasztották a szövetség új tisztikarát, amely a következő:

Elnök: Sechei Alex Timisoara, alelnökök: Drasoveanu Petru Cluj és Cseh József Sibiu, titkár: Steiner Mihály, pénztáros: Hollinger Miklós Timisoara, ellenőrök: Tolvadian Péter és Weisz Szigfrid.

Ennyi volt a vasárnap délelőtti programja, majd az értekezlet után közebed volt az Iparos Otthonban, ahol számos meleghangu felköszöntő hangzott el. Délután a vendégek egy része kirándulásra ment.

A kongresszus főanyagának letárgyalására hétfőn délelőtt került sor. Elsősorban is foglalkozott a kongresszus az új gabonaértékesítési rendellel, amely a pékipart *existenciális veszedelembe sodorta*. Tudomásul vették a minisztériumnak ezt a rendelkezését, azonban kimondták, hogy a szeptember 15-én Bucarestiben megtartandó országos pékipari kongresszus keretében tiltakozni fognak ellene, illetve kéri annak módosítását. Ugyancsak ezen az országos kongresszuson kéri a forgalmi adó regiszter törlesztését, amely rendszer sérelmes a pékekre nézve.

Saját élesztőgyárat akar felállítani a sütőiparosság

Berkovics Dániel aradi sütőmester beszéde, amelyben az élesztő árának indokolatlan emelkedésével foglalkozott, élénk vihart keltett. Valamennyi sütőiparos tudja, hogy milyen óriási teherként jelentenek a legkisebb üzemekre is az új élesztőárak és érthető az a hangos helyeslés, amellyel a szónok javaslatát fogadták, hogy

létesítsenek a sütőmesterek saját élesztőgyárat az élesztőkartell elviselhetetlen magas árai ellen.

Sechei elnök megjegyezte, hogy egy új gyár alapítása az új iparpártolási törvény intézkedési

miatt jelenleg elháríthatatlan akadályokba ütközik. A kormány nem ad új élesztőgyár létesítésére koncessziót. Bejelentette azonban az elnök, hogy a kérdéssel a bucarestii kongresszuson is foglalkozni fognak és remélhető, hogy az ország valamennyi sütőiparosa kívánságának lesz akkora súlya, hogy a koncessziót kiadják és így nem lesz akadálya a sütőmesterek kartellen kívüli élesztőgyára megalapításának.

El kell tiltani a kereskedőket a kenyérárusítástól . . .

Sechei elnök előadta, hogy egyik legfőbb

sumei, ceeace reclamă pierdere de timp și o cheltuială superioară diferenței de impozit ce s'ar cruța.

E deaceea o datorie morală a ministerului de finanțe să revie asupra deciziei sale, declarată nelegală și împotriva căreia salariații sunt în imposibilitate materială de a lupta. Dealtfel, impozitul nu subvine nevoilor Statului ci acelora

ale Camerelor de muncă ce au tocmai menirea organică de a susține drepturile salariaților, iar nu de a răpi în oricât de mică măsură din drepturile lor.

Sunt prin urmare, toate motivele ca ministerul de finanțe să se sesizeze de nedreptatea semnalată și să dea de îndată dispozițiunile cvenite de îndreptare așteptate de salariați.

problémája a sütőiparosnak, hogy a kereskedők is foglalkoznak a kenyérárúsítással. Ez a körülmény

tűrhetetlenné fokozza a sütőmesterek egymás-közötti konkurenciáját.

Egy-egy kereskedő három sütőüzem portékáját is árusítja és egymás ellen uszítja a sütőmestereket, hogy minél nagyobb mérsékben lenyomja az árakat.

Berkovics Dániel (Arad) javaslatot terjeszt elő, hogy a sütők alakítsanak fióküzeteket. Szervezzék meg úgy a kenyérárúsítást, hogy minden egyes helységben 500 lélekre jusson egy-egy kenyérüzlet, amely sütőmester tulajdonát képezi. Ebben az esetben be lehetne tiltani, hogy kereskedők is árusítsanak kenyeret. Javasolta még Berkovics, hogy olyan helységeket, amelyekben fejlett pékipar van, tiltsák meg a vidéki házikenyér bevitelét.

Berkovics javaslatát a kongresszus egyhangúlag elfogadta.

Számos felszólalás hangzott el a betegségyógyító pénztári kényszerszertagság ügyével kapcsolatban. Ugyanis a pékiparosoknak az a kívánságuk, hogy a betegségyógyító kényszerszertagságát töröljék el. Kimondotta a kongresszus, hogy az illetékes felsőbb fórumoktól kéri annak megengedését, hogy a pékek csak saját akaratukból legyenek tagjai a betegségyógyító pénztárnak.

Kéri a pékiparosok, hogy a kenyér árúsítását a minisztérium csak pékek részére engedélyezze,

azaz a pékipar magára nézve károsan hátrányosnak tartja, hogy a kenyeret viszonteladók is árusítsák.

A tárgysorozat egyik legfőbb pontja következett ezután. A pékiparosok sérelmesnek találják a városok és községek ármazimálási jogát, ezért az országos kongresszuson memorandumot fognak szerkeszteni, amelyet átnyújtanak a minisztériumnak, amelyben kéri, hogy szüntessék meg a kenyér árának maximálását.

Ugyancsak foglalkozott a kongresszus azzal az égetően fontos kérdéssel, hogy állapítsák meg, vajon kereskedő-e a pék, vagy iparos?

— Ha adókievítésnél vagyunk, akkor kereskedőknek deklarálnak minket — mondotta Sechei elnök — mi pedig kisiparosoknak tartjuk magunkat. Ezt a kérdést tisztázni kell tehát. Kérni fogjuk annak megállapítását, hogy mi iparosok vagyunk és nem kereskedők.

Dr. Székely Aladár ügyvéd is hozzászolt a kérdéshez és javasolta, hogy ezt az ügyet az országos kongresszus elé vigyék. Javaslatát elfogadták.

Vasárnap legyen-e a vasárnapi munkaszünet?

Igen fontos és nagyjelentőségű a pékiparra nézve a vasárnapi munkaszüneti törvény kilencedik szakaszának alkalmazása a gyakorlati életben. Több felszólalás hangzott el egyesek azt mondták, hogy a péknek is szüksége van legalább egy héten egyszer egy szabad napra, míg a másik csoport azt kívánta, hogy vasárnap is dolgozzanak a pékek.

Ugyanis a vasárnapi munkaszüneti törvény vonatkozó szakasza kimondja, hogy a pékiparosok és hozzátartozóik, (segédek nélkül) dolgozhatnak vasárnap is, ez, azonban Sechei elnök szerint, a törvény kijátszására ad alkalmat. Éppen ezért kéri, hogy a minisztérium tisztázza ezt a szakaszt. Petri timisoarai és Takács aradi pékiparos erőiesen állást foglal a vasárnapi munkaszünet mellett. Végül elfogadták Druia bucarestii delegátus javaslatát aki azt mondta, hogy terjesszenek fel a minisztériumhoz memorandumot, amelyben kéri, hogy a minisztérium egyes vidékek szokásainak szem előtt tartásával eszközöljön módosításokat a kérdéses törvényszakaszban.

Foglalkozott még a kongresszus a kontárok elleni védekezés, valamint a munkáskérdés ügyével, kollektív szerződéssel s egyéb a pékipar belső ügyeit érintő kérdésekkel.

A kialakult vita során hatalmas arányban bontakozott ki az ardeali és banati pékek sérelmeinek sorozata és miután az itt elhangzott panaszok jórészt egyeznek a regáti pékiparosok sérelmeivel, a szeptember 15-én Bucurestiben megtartandó országos jellegű kongresszus lesz hivatva a minisztériumra hatást gyakorolni olyan irányban, hogy mindazon rendeleteket, amelyek a pékekre nézve sérelmesek, visszavonják és a sérelmezett törvényszakaszokat módosítsák.

Az üstpálinka hatalmas konkurenciája kedvezményekre kényszeríti a szeszmonopólt

Árrendelményeket tesz és emeli az italmérések számát, hogy a fogyasztást ismét feljassa. — Detailistákat is kiszolgáltatnak a megyei szeszraktarak.

Enyhíteni fogják az italmérési engedélyek feltételeit

A szeszelosztási koncessziók körül kibontakozott politikai jellegű eljárásnak a kincstár hátrányos következményei kezdenek már megmutatkozni. Azok az alkalmi pályázók és szövetkezetek, amelyek kedvéért a régi és bevált szakembereket eltávolították ebből az üzletágból, nem tudták mai napig sem megkezdeni a koncesszió értékesítését, vagyis a szeszelosztást. Egyfelől ezeknek a politikai szempontokból előnyben részesített cégeknek nincs meg sem a kellő tőkéjük, sem a szervezetük hozzá, másfelől pedig az ismét megindult üstpálinka-főzés hallatlanul erős versenyt támaszt az adózott szeszestitaloknak. A minek természetes következménye nem is lehet más, mint a szeszfogyasztás állandó visszaesése. Az elosztási koncessziók tulajdonosai azonban a helyett, hogy valamiféle módon a fogyasztás emelését igyekeznének előmozdítani, sorra kéri a szeszmonopóliumtól, hogy csökkentse a számukra kötelezően előírt évi forgalmat. A helyzet odáig fajult, hogy a szeszmonopóliumnál nem tudják, mit lehet csinálni és kapkodó rendelkezésekkel próbálják megakadályozni, hogy a szesz fogyasztás visszaesése ne öltön még katasztrófálisabb arányokat.

A kincstár szempontjából rendkívül súlyos helyzet pillanatnyi enyhítésére a monopólium vezérigazgatósága a napokban körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben arról értesíti azokat, hogy miután eddig egyetlen cégnek sem adták ki még a szeszelosztási koncessziót,

„Nem az okozatot, hanem az okot kell megszüntetni”...

Az Argus írja:

A külkereskedelmi téren előírt formások folytán a kiskereskedők halálra vannak ítélve. Az a kisember, aki behozatalra szorul s az a kistermelő, aki termékeit kiszállítaná, egyformán oly helyzet elé vannak állítva, hogy valósággal képtelenek felvenni az összeköttetést a külföldiekkel. Sem idejük, sem módjuk, sem összeköttetésük nincs arra, hogy eleget tehessenek az előírt formásoknak. Innen ered aztán, hogy a nagy cégek ugyiszólván monopolizálják a kivitelt és a behozatalt. Innen ered a kijárási virágzása, amiből valóságos rendszer lett, melyet ugyan hivatalosan elítélnék, az életben mégis fenntartanak, mint gyalgó közigazgatásunk szükségét. Midőn a kijárási ellen tiltakoznak, elfelejtik ennek okát. Osupán a kereskedelem szabadsága képe véget vetni a csalásoknak. Nem az okozatot, hanem az okot kell megszüntetni. Az erkölcsatlenség együtt jár azzal, hogy fokozott mértékben avatkozik a magángazdaságba. A hivatalos politika nem a kijárást, hanem a kiskereskedőket kell oltalmazza.

KITUNÓ PÁLYA.

— Nem tudom, milyen pályára adjam a fiatalomat?

— Adja pilótának. Annak remek kilátásai vannak, könnyen jut előre és gyorsan emelkedik.

Véget ért Clujon a külföldi munkások ellenőrzése.

A clujai munkaügyi felügyelőség befejezte a kerületébe tartozó Cluj, Turda, Someş, Năsăud, Salaj, Satmar és Maramures-megyék területén tartózkodó idegen állampolgárok tartózkodási engedélyének felülvizsgálatát. A nyolc megye területén 1850 külföldi állampolgár lakik. Cluj-megye területén 136 artista és 43 kertész, Turda-megyében egy artista és 22 kertész. Someş-megyében négy artista és 11 kertész. Năsăud-megyében hat artista és két kertész. Salaj-megyében hat artista és 10 kertész, Satmar-megyében kilenc artista és Maramures-megyében két artista kaptak ideiglenes tartózkodási engedélyt.

szíót, másfelől pedig a jövedék szeretné a szesztermékek eladását fokozni, további rendelkezésig úgy a nagykereskedők, mint a korlátozott italmérések a megyei szeszraktarakból kell beszerezni a szükségletüket.

Miután ez a rendszer költségtöbbletet és idővesztést jelent a szeszestitalkereskedők részére, a monopólium árrendelményekkel akarja őket kárpótolni. A rendelet értelmében az a kis-, vagy nagykereskedő, aki egy tételben legalább 100 liter szeszt és pálinkát vásárol, a következő kedvezményes árakat kapja: a 95 fokos háziszeszt 86 lejt, a 40 fokos monopóliumpálinkáért literenként 32.80 lejt és a 32 fokos pálinkáért 26 lejt. Ezen árakon kívül a vevőnek meg kell még fizetnie az üvegek árát is, még pedig literes üvegért 7 lejt, fél literes üvegért 5 lejt és negyedliteres üvegért 4 lejt. A pénzt a kereskedő nem kapja vissza, hanem amikor az üres üvegeket beszallítja, a következő vételnél nem kell megint megfizetni az üvegek árát.

Szeptember elsején állítólag nagyjelentőségű változások voltak az egész italmérési rendszerben. Hír szerint a pénzügyminisztérium szaporítani akarja a kimérések számát, illetve enyhíteni fogja azokat a korlátozásokat, amelyeket a jelenlegi szesztörvény az italmérési engedélyek számát illetően és az engedélyek kiadásával kapcsolatban előír. A kormány azt reméli, hogy ezzel az intézkedéssel jelentős mértékben csökkenti fogja az adózatlan szeszestitalok eladását.

A szilvatermelők saját kazánjukban előállított pálinka után nem fizetnek forgalmi adót.

A pénzügyigazgatóság fenhatósága alatt működő szeszmonopólium hivatal miniszteri rendeletet kapott, melynek értelmében a termelők a saját üstjükben főzött szilvapálinka után nem fizetnek forgalmi adót, de csak abban az esetben, ha üstjüket a monopóliumhivatalnál bejelentették és hitelesítették. A gabonapálinka után 3 százalék, a többi gyümölcspálinka után 12 és fél százalék forgalmi adó fizetendő.

FUTURISTA VICC.

Valaki ur haza megy este, lefekszik, elalszik, de egyszerre óriási csámcsogásra ébred. Felgyújtja a villanyt, körülnéz és megállapítja:

Négy fal.

Újra elalszik, de csakhamar örült rotyogást hall a konyhából. Kimegy, hát látja, hogy:

Fő az egész szség...

MINDIG ATTÓL TART.

— Miért ijed meg mindig, hogyha egy autó közeledik?

— Mert a feleségem megszökött egy sofforrel és mindig attól tartok, hogy vissza talál jönni.

„Nem szemlélhetjük közömbösen”...

Az Excelisior írja:

A gazdasági helyzet oly súlyos, hogy a közvélemény sürgős új rendszabályokat követel. Nem szemlélhetjük közömbösen, hogy a kereskedelemügyi miniszter képtelen egyezményeket kötni a külföldi kormányokkal. — Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a külkereskedelmi téren ellenünk alkalmazott megtorló rendszabályokat. Nem lehet tűrni külföldi piacaink elvesztését a nem maradhatnak külföldi tartozásaink kifizetetlenül. A drágaság emelkedik, az üzletkötések száma veszedelmesen csökken. Ha tévedéseket követünk volna el, kinek érdeke, hogy tovább menjünk ezen az úton? Vannak a kormányoknak értékes tagjai is. Ezeknek kötelességük, vizsgálják meg a gazdasági helyzetet és tegyék meg a szükséges intézkedéseket. A helyzet igen komoly.

"A heveség és a lehetetlen igények támasztása nem vezet semmire"...

A Viitorul írja:

Vasárnaponként foglalkozási ágak szerint különböző gyűléseket tartanak az országban. A felszólalók követeléseket hangoztatnak s a mai időkben, midőn nincs meg az egyensúly, ezek a kívánságok igen változatosak. A szónoklatoknak meg is van a viszhangja s a gyűlések végén határozati javaslatot szövegeznek. Ezek azonban rendszerint nincsenek kellő szerénységgel és taktikával megszövegezve, midőn felhívják a kormányt, hogy azonnal teljesítse az előírt követeléseket. Minden foglalkozási ág azt kívánja, hogy részesítsék előnyben a másikkal szemben. Nem akarnak másról tudni. Mindenütt magánérdek érvényesül a közérdekkel szemben. A kormány szem előtt fogja tartani a törvényes kívánságokat. Megvizsgálja jóakarattal az igényeket, nem hagyhatja azonban figyelmen kívül az állami érdeket és az a törekvése, hogy az összes kérelmeket egymással összhangba hozza. A heveség s lehetetlen igények támasztása tehát nem vezet semmire. Sokkal okosabb szerény formában előterjeszteni a kívánságokat.

ERDEKES FELFEDEZÉS.

A kis Pityu egy hatalmas fa mögött nagy elmélyedéssel szökökutatót játszik. Meglátja ezt Pöszike. A kislány összecsapja kacsóit a csodálkozástól, aztán a nevelőnőjéhez szalad és így szól: — Fraulein! Jeh, wie praktisch!

Nem szabad alérletbe adni az italmérséki engedélyt.

Az utóbbi hetekben tíz oradeai vendéglőst és kocsmáros birságoltak meg azért, mert névre és megjelölt helyre szóló italmérséki engedélyükkel más neve alatt és más helyen mértek ki italt, anélkül, hogy erről előzetesen jelentést tettek volna a pénzügyigazgatóságon. A szeszügyosztály vezetője az érdekeltek tudomására hozza, hogy a törvény értelmében italmérséki jogok és engedélyek alérletbe nem adhatók. Ezt a jogot minden esetben annak kell gyakorolnia, akinek nevére az italmérséki engedélyt kiállították. Rendkívüli esetekben (betegség, vagy halál), amikor az illető nem tudja vezetni üzletét, a törvény kivételesen megengedi, hogy üzletvezetőt tartsanak, de az illető nevét előre be kell jelenteni a szeszügyosztálynak. Ha valaki italmérséki engedélyt más helyen akarja használni, ezt a körülményt legalább egy hónappal hamarabb kell az illetékes hatóság tudomására hozni. Minden italmérséki engedéllyel rendelkező vendéglős és kocsmáros más italmérséki engedélyt kívül köteles bizonyos mennyiségű monopolszeszt is raktáron tartani. Fűszerüzletekben szigorúan tilos pálinka és szeszitalok kicsiben való kimerése. Mindazonon a helyeken, ahol saját termésű bort árúsítanak, tilos a bor kicsinyben árusítása.

KÖLCSONÓS FÜGGÉS.

— Feleségül kéri a leányomat? Rendben van, de figyelmeztetem, hogy döntésem az ön anyagi helyzetétől függ.

— Az én anyagi helyzetem viszont az ön döntésétől.

Augusztus 30-án nyílt meg Budapest Őszi Lakberendezési Vására.

A harminc szakmát bemutató és a lakberendezés, valamint a háztartás körébe vágó összes iparokat felvonultató Őszi Vásár Magyarország új iparügyi minisztere, Bornemissza Géza ünnepélyes keretek közt nyitotta meg pénteken, augusztus 30-án.

Budapest szállodái már napok óta megteltek a környező államok közönségével, akik a menetjegyirodák útján beszerezhető vásárgázolvány útján nyújtott 50 százalékos vasuti jegykezeléssel érkeztek Budapestre.

A vásár és ezzel a felutazás kedvezménye is csak szeptember 9-ig tart. A közönség azonban szeptember 16-ig veheti igénybe a visszautazás tekintetében az Őszi Vásár jegykezelésményét.

FIZIKA ÓRÁN.

— Mi az a gőz? — kérdezi a tanító ur fizikaórán.

— Gőz az, amikor a víz izzad.

Az iparosé a szó!...

Emelkedik a fa és furnir ára, — az asztalosiparban csökken a forgalom

Tizenöt-husz százalékos emelkedés az asztalosiparban használt nyersanyagok áraiban, de az asztalos mindeddig nem emelhette az árakat. — A hideg enyv bevezetése megakadályozta az enyv-árak emelkedését.

Uzsora István nyilatkozata

Az árak emelkedésének irányzata már hónapok óta tapasztalható az egyik legelterjedtebb és legfontosabb ipari szakmában: a bútorsiparban. Mindazoknak az anyagoknak ára, amelyeket az asztalosok használnak, lényegesen emelkedett és ez a körülmény természetesen hozzájárult ahhoz, hogy ebben a szakmában is érezhető legyen egy súlyos következmény:

a forgalom csökkenése az árak emelkedése miatt.

Az asztalosiparban bekövetkezett áremelkedésekről

Uzsora István

a következőkben nyilatkozik:

— Az asztalos-szakmában

általában az összes szükséges anyagoknál az utóbbi időben lényegesen áremelkedés történt. A fa ára körülbelül 15—16 százalékkal emelkedett. Az a fa, amiért régebben 1900 lelt

fizettünk, ma 2200 leibe került.

A fa ára azonban nem áll meg ezen a szinten és — amint azt a fakeskedők jelezték is — további drágulás várható.

A furnirok közül különösen az exotikus anyagok drágultak lényegesen.

Ez érthető is, mert ezek nagyobb behozatali illeték és adó alá esnek. Ugyancsak jelentős az áremelkedés a rétegezett furnirlemezekben.

Tavaszi óta ezeknek ára körülbelül huszonöt százalékkal emelkedett.

A diófa és furnir árának újabb emelkedése vár-

ható, mert a Monitorul Oficial legutóbbi száma szerint

a kereskedelemügyi miniszter a diófa külföldre való szállítását újból engedélyezte.

A bútortárolásban is jelentős drágulás tapasztalható, valamint a sellakk ára is 30 százalékkal emelkedett.

— Egyedül az enyvénél nem következett be még jelentős áremelkedés. Ezzel a cikkel kapcsolatban különleges a helyzet. Nemrég vezették be ugyanis a meleg enyv mellett a hideg enyv is. Egyszerre több hidegenyvgyár létesült, amelyek

egymással versengenek és ezért az árak mérsékelt szinten tartják magukat.

— A nyersanyagok áremelkedése következtében természetesen az asztalosnak is emelnie kellene a bútortárolatát.

A közönség azonban ezeket az áremelkedéseket nem akarja tudomásul venni és ezért a törvényes hasznából kell engednünk, ha vevőnkörünket meg akarjuk tartani.

Ezt legjellemzőbben a következő számokkal illusztrálhatom.

Míg az összes nyersanyagok árai tizenöt-husz, sőt egyesek huszonöt százalékkal is emelkedtek,

az asztalosiparnak ezt az áremelkedést az áldatlan verseny és a gazdasági válság által előállított teljes pénztelenség folytán nem sikerült a fogyasztóközönségre áthárítani.

Felhívás az ország valamennyi teherautó tulajdonosához

A bucurestii teherautó tulajdonosok szakszindikátusa, kényszerítve a napról-napra növekvő nehézségek által, amelyeket a közigazgatási hatóságok támasztanak az áruknak közutakon való szállítására körül s amely nehézségekkel az egész ország területén levő kollégáink találkoznak, egy kongresszus megtartását határoztuk el a közös vé-

dekezési program kidolgozására, amelyhez — közös ügyről lévén szó — az önök segítségére is szükségünk van.

Ezért kérjük, kegyeskedjék sürgősen hozzánk juttatni akár egyéni, akár pedig egyesületi hozzájárulásukat szindikátusunknak, Bucuresti, Str. Baratiei 47. sz. Et. I. címére, melynek vétele után részletes értesítést küldünk.

Összetűzés a cluji iparkamara és a rendőrkvesztura között.

A házaló kereskedelem ellenőrzése és a házalási engedélyek tudvalevőleg az iparkamarák hatáskörébe tartoznak. A cluji kamara ki is adott nyolctól tizennégy napra terjedő engedélyeket a házaló kereskedők azonban ezen az időponton túl is árultak, sőt sokan az engedélyt ki sem váltották. A cluji iparkamara ellenőrző közegei a múlt napokban mintegy hatvan házaló kereskedőt fogtak össze és a rendőrkveszturára vitték be őket, hogy a rendőrség a kihágási jegyzőkönyvet felvegye és a jegyzőkönyveket további eljárás céljából a járásbíróshoz áttegye. A rendőrkvesztura azonban az összefogott házaló kereskedőket jegyzőkönyv felvétele nélkül engedte szabadon. Miután ez az eljárás helytelen, az iparkamara közegei e hét elején újabb harminc piaci árust vezettek elő és a jegyzőkönyveket az iparkamara hivatalos helyiségében vették fel.

Kötelező iskolai

diákegyenruhák, önkéntesek katonai felszerelése

a koncentrációs bevonulásokra ujonnan előírt egyenruhák olcsón, gyorsan és jutányosan

MARİTA

egyenruha és polgári szabóságában ARAD, Str. Brancovici 5.

Jogesetek a kisipar köréből

A munkás örökösei nem perelhetik a munkaadót az elhunyt jogos követelése címen a munkabíróság előtt, mert az ilyen perek rendes bíróság hatáskörébe tartoznak

Az aradi munkabírói bíróság 186—935. számú elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő felperesek néhai apjának az őt alkalmazó munkaadóval szemben a munkabírói jogviszonyból kifolyólag követelése volt. A munkás ezt a követelést a szolgálati idő tartama alatt nem érvényesítette és közben elhalálozott.

Felperesek apjuk jogán a munkaadóval szemben perrel léptek fel és kérték a néhai apjukat megillető összeg számukra való megítélését.

A munkaadó a munkabírói törvény 5 és 6-ik, valamint a törvény 1-ső és 4-ik szakaszaira hivatkozott. E szakaszok értelmében kizárólag azok a kérdések tartoznak a munkabírói bíróság hatásköré és illetékessége alá, amelyek közvetlenül a munkaadó és munkás között merülnek fel. Tekintettel arra, hogy felperesek mint a néhai munkás örökösei léptek fel, az ügy nem a munkabírói, hanem a rendes bíróság illetékessége alá tartozik.

Az aradi munkabírói bíróság helyt adott a kifogásnak és a keresetet elutasította.

Több jogesetet közöltünk már *Az Iparos* ban, amelyek szerint a munkaadó örökösei perelték a munkást. Jelen esetben a munkás örökösei perelték a munkaadót. A bíróság álláspontja mindkét válfajú esetekben az volt, hogy az ilyen keresetekre a jogalapot az örökösödés ténye adja és bár a követelés keletkezési alapja az elhunyt örökhagyónak munkabírói jogviszonya, ez a keletkezési alap nem vonja maga után a munkabírói bíróság hatáskörét és illetékességét. Ha tehát más jogalapon jut a fenti jogviszonyba harmadik személy, annak az e viszonyból reá szállott jogait, illetve követeléseit nem a munkabírói bíróság, hanem a rendes bíróság illetékes elbírálni.

Mennyi az olyan tisztviselő felmondási ideje, aki még nem töltötte be a munkaadónál a hat hónapi szolgálati időt.

Nem részesülhet a tisztviselő kevesebb jogban, mint a munkás.

Az aradi törvényszék Ca 27—935. sz. alatti elvi döntése.

Az alábbi jogesetben szereplő tisztviselőt az előírt tizenöt napi próbaidő letöltése után, de még mielőtt hat hónapi szolgálati időt betöltött volna, elbocsátotta munkaadója. A tisztviselő kártérítési pert indított a felmondási időre járó járandóságaiért.

Munkaadó a kereset elutasítását kérte, mert a tisztviselő részére a törvényben meghatározott feltételek szerint csak betöltött hat hónap után jár felmondási idő, illetve e címen kártérítés. Ha tehát, — érvelt tovább a munkaadó, — az első hat hónap betöltése előtt építik le a tisztviselőt, nem jár felmondási idő és így a kereset alaptalan.

A tisztviselő a munkabírói törvény rendelkezéseire hivatkozott. A munkabírói törvény, — érvelt, — egységesítés célját szolgáló törvény, amely a munkabírói jogviszonnyal összeköttetésben levő kérdéseket az egész ország területén egységesen szabályozta. Ez a törvény külön szakaszban intézkedik a munkások, külön szakaszban a tisztviselők felmondási idejéről.

A tisztviselők részére hat hónapi szolgálati

Miért szigorubb az adóbehajtás mint az adótörvény?

Mostanában a lapok sokat írnak az állami adók szigorú behajtásáról. Mindenkit érdekel, akinek adóhátraléka van (és ugyan kinek nincs) a sok rendelet, amelyet a pénzügyminisztérium kiad és amely rendeletek nyomában az adóügynökök serege végigszágulda a várost és kíméletlen szigorral eszközi a foglalatást.

Mármint a közönség jórésze nem tudja, hogy milyen ellentmondás van a pénzügyminiszteri rendeletek és a törvény között. A minisztérium szinte naponta a legszigorubb rendeletekkel ostromolja a pénzügyigazgatóságokat, mégpedig rendeletekkel, amelyek nem mindig vannak összhangban a törvény rendelkezéseivel. Ezek a rendeletek azt tartalmazták, hogyha nem hajtják be nagyobb mértékben az adót, akkor szigorú szankciókat alkalmaznak a mulasztó pénzügyi közegekkel szemben, akár magasabbbrangu, akár alantós beosztású legyen az illető.

A törvény értelmében az adózó polgárnak joga van negyedévi adóját kilencven nap alatt, illetve a harmadik hónap végéig kifizetni. Mármint, ha valaki nem fizet, akkor megjelenik nála az adóvégrehajtó és foglalatást eszközöl. Ha a foglalatás megtörtént, még 15 napig várni kell, hogy vajjon a fél befizeti-e az adóját.

Ezzel szemben a pénzügyminiszteri rendeletek arra serkentik a pénzügyi közegeket, hogy a negyedéven belül hajtassák végre az inkasszállást. A megriadt adózó alany mit tegyen? kihez forduljon? ki fogja neki megmagyarázni, hogy mi a joga? Elviszik a butort, mert a rendelet előírja a zálogolást, eladják a butort és mindezekért nem a pénzügyigaz-

gatóság hivatalnokai felelősek, hanem a pénzügyminisztérium, amely a törvénnyel homlokegyenest ellenkező utasításokat küld szerte az országba.

A végrehajtó közeg nem tesz egyebet, mint engedelmeskedik a pénzügyminiszteri utasításnak, mert ellenkező esetben az állásával játszik, bár nem egy esetben előfordul, hogy egyes adóvégrehajtók túllépnek a hivatalos kereteken és törvényadta jogukon, s a hivatali kényszeren túl, ambícióból vagy egyéb okok miatt is zaklatják az adózó polgárokat. Ilyen esetekben könnyű az orvoslást megtalálni: a pénzügyminiszter éppen olyan szigorúan bünteti a hivatalos hatalmával visszaélő tisztviselőt, mint a hanyagot. A példa azonban, amelyet a felsőbb hatóságok adnak, amikor túlzott szigorral utasítják a végrehajtó közegeket, nem a legjobb. Elvégre is nem nagy különbség van az eljárás között, amely államérdekből, vagy magánérdekből, de mindenképpen jogtalan módon és a törvény rendelkezéseivel ellentétben készíti a hivatalos hatalommal való visszaélésre a tisztviselőt.

Mindenki tudja és megérti, hogy mekkora érdek fűződik az állami költségvetés egyensúlyának fentartásához. Természetes, ha a pénzügyminiszter igyekszik az állam bevételeit olyan nivón tartani, hogy a kiadások túl ne haladják a bevételeket s hogy a kincstár pénzügyi közegei legalább annyit inkasszálljanak, amennyit az állam naponta elkölt. Az adók beszedésének is vannak azonban határai s ezt a határt nem az állam szükségletei, hanem az adózó polgárok fizetési képessége szabja meg.

Convocare

Reuniunea Civilă de Binefacere din Arad ține la 16 Septembrie 1935, orele 9 seara în sala de lectură a Căminului Industriaşilor din Arad, Str. Brătianu 18,

adunare generală extraordinară

la care cu onoare invit și pe această cale toți membrii Reuniunii.

Intrucât membrii nu se vor prezenta în număr suficient de a putea decide, adunarea generală extraordinară se va ține la 23 Septembrie 1935, orele 9 seara în același loc și cu ordinea de zi identică fără considerare la numărul celor prezenți.

Ordinea de zi:

- 1) Curvântare de deschidere a prezidenției. Desemnarea verificatorilor.
- 2) Complectarea statutelor.
- 3) Inchiderea ședinței.

Arad, la 5 Septembrie 1935.

Cu stimă:

(ss) Vulcu Maxim
Președintele Reuniunii.

Meghívó

Az „Aradi Polgári Jótékony Egyesület” f. é. szeptember hó 16-án este 9 órakor az „Iparos Otthon” (Str. Brătianu 18) emeleti olvasó termben

rendkívüli közgyűlést tart

melyre az egyesület összes tagjait ezúton is tisztelettel meghívom.

Amennyiben ezen időpontban a rendkívüli közgyűlés nem volna határozatképes, úgy az f. hó 23-án este 9 órakor, ugyanazon helyen és tárgy sorozattal a jelenlevők számára való tekintet nélkül meg fog tartatni.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata:

- 1) Elnöki megnyitó. Jegyzőkönyvi hitelesítő kiküldése.
- 2) Az alapszabály kiegészítése.
- 3) A rendkívüli közgyűlés berekesztése.

Arad, 1935. szeptember 5.

Tisztelettel:

Vulcu Maxim s. k.
egyesületi elnök.

idő eltelté után a felmondási időre vonatkozólag más feltételeket szab, mint a munkásokra. Ez azt jelenti, hogy a tisztviselő is addig, amíg a hat hónapi szolgálati időt be nem töltötte, ugyanannyi felmondási időben részesítendő, mint a munkás. A törvény a munkásokra a felmondási időt 14 napon állapítja meg.

Ha egy munkás 14 napi szolgálati idő etelte után a két heti felmondási idő betartása nélkül nem bocsátható el, — hangsúlyozza felperes tisztviselő beadványa, — annál kevésbé bocsátható el felmondási idő nélkül a tisztviselő, akinek egy bizonyos szolgálati idő betöltése után a törvény lényegesen magasabb felmondási időt biztosít, mint a munkásnak.

Az ügyben az aradi törvényszék a munkabírói törvény 78-ik, 79-ik és 93-ik szakaszainak egybevetése után a tisztviselő álláspontját fogadta el. Megállapította, hogy amennyiben a felek között külön megállapodás nincsen, az olyan

tisztviselő, aki még nem töltötte el a hat hónapos szolgálati időt, csak 14 napos felmondás mellett építhető le. Erre a 14 napra megítélte kártérítésképpen a fenti jogesetben szereplő felperes tisztviselő igényét.

A munkabírói törvény az aradi törvényszék álláspontja szerint is egységesítő törvény, — mondta ki a törvényszék, — és egyes rendelkezései, amelyek a munkásokra, vagy tisztviselőkre vonatkoznak, kiegészítik egymást. Ott, ahol a munkás vagy tisztviselő részére külön feltételek nincsenek megadva, az általános szabályt kell alkalmazni. A felmondási idő általában 14 nap. Ha a törvény a tisztviselőre nem állapít meg hat hónapot meghaladó szolgálati idő hiányában nagyobb felmondási időt, természetes, hogy a munkásokra érvényes 14 napos felmondási idő alkalmazandó a tisztviselőkre is.

Közl: KELE SANDOR dr.

„A mai helyzet nagy gondosságot ír elő a kormányok részére”...

Manolescu Strunga volt kereskedelmi miniszter lapja, az Excelsior írja:

A „pénzügyi és gazdasági helyzet” mind sulyosabb lesz. A kormány tovább küzd ezzel a válsággal, mely minden percben előre nem látott bonyodalmat idézhet elő. — Minden jóhiszemű ember elismeri, hogy ezek a körülmények tetőre kerekítik a kormány helyzetét. A válság mindenütt nagy zavarokat okoz. — Mindenütt új utakat keresnek s ennek feltalálásáig kísérleteznek. Egyes országokban jól kidolgozott tervet készítettek a válság legyőzésére. Egyik sikerült, másik semmiféle eredményt nem mutatott fel. Annyi bizonyos, hogy a mai helyzet nagy gondosságot ír elő a kormányok részére. Nálunk — mondjuk meg őszintén — nagy és ismételt hibákat követtek el a kísérletekkel. Ezek aztán még növelték a válság által előidézett rendkívüli helyzet sulyosságát és oly zűrzavart létesítettek, mely nagyon ártalmas az országra. Már kezdetben hiányzott az egységes irány, jól megfogalmazott program, melyet bátorság és tájékozottság kellett volna kísérjen. A miniszterek s az arra hivatott állami szervek véleményei úgy szölván állandóan eltérnek egymástól, mely aztán zavarra adott alkalmat. A külkereskedelmi „rendszer” brutálisan szabotálták. Másrészt közbenjárások történtek — amikről nem szabad a nyilvánosság előtt beszélnünk — s ezek sajátos irányba terelték a deviza-politikát. Az eredmény tisztán látható. Mindenki látja a kormány hibáit, hogy minden eredmény nélkül megy tovább a téves úton.

BOSSZU.

Iceg bős vegetáriánus és állandóan a hűvös ellen prédikál. Jóbarátja neki a Biceg, aki bemegy egyszer egy mellékkucában egy kis étterembe és csodálkozással látja, hogy Iceg egy sarokasztalnál hatalmas nyulgerinccel birkózik.

— Mi az, Iceg, te füvet prédikálsz és húst eszel?

— Igen, de csak bosszúból.

— Mi az, hogy bosszúból?

— Mindig megzabolja a káposztát.

Felvehetik-e a külföldiek az ország területén romániai leiköveteléseiket?

Bucurestiből jelentik: A transzferpanamával kapcsolatban felmerült annak kérdése, honnan volt a belga szövőgyáraknak 25 millió lei készpénzük kijárási díjak kifizetésére. A vizsgálóbíró ismert vádindítványát azzal tette át a Banca Nationala vezetéséhez, állapítsák meg pontosan ennek a pénznek eredetét, hogy a bűnügyi eljárást a szövőgyárak Bucuresti-i képviselői ellen is megindítsák. A belgák részéről beadott felfolyamodásnak a határozatnak ezt a részét is megtagadták. A szövőgyárak megbízottai rámutattak arra, hogy az ország területén felvett leikövetelések nyugtázásához a Banca Nationala jóváhagyása nem szükséges. Az 1935. évi április 15-én kelt devizatorvény értelmében ugyanis csupán a bankoknál letett lei-összegek vannak megköthetve. A felfolyamodás folytán az iratok a Bucuresti-i ítéltábla elé kerültek. Nagy érdeklődéssel várják a tábla döntését kereskedelmi körökben.

A belföldi vasgyárak újabb áremelkedése készülnek.

A külföldi nyersanyag importjának nehézsége miatt a belföldi vasgyárak újabb áremelésre készülnek. A betonvas ára már a legközelebbi napokban 2—5 százalékot fog emelkedni, ami az építkezés megrágitását vonja maga után.

A központi biztosítási felügyelet hivatalának tagjai.

Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium öt évi időtartamra a biztosítási felügyelő hivatali tagjaivá a következőket nevezte ki: Stefan Boeriu, a cluji Prima Ardeleana Biztosító Társaság vezérigazgatója, Gusti Anastasie jogtanácsos, Danielovici, a General Biztosító vezérigazgatója, Tutuc Ioan egyetemi tanár, Octav Onitescu egyetemi tanár és Gane Alexandru, a törvényelőkészítő bizottság tagja.

Visszadobták a terveket..

Hogyan védtek ki a cluji kőművesmesterek a városi mérnöki hivatal jogfosztó intézkedését

A városi interimár bizottság mint felsőbb fórum utasította a mérnöki hivatalt, fogadja el továbbra is a kőművesek által földszintes házakra beadott tervet.

Cluj város tanácsa kedvező véleménnyel látta el a kőművesek szerzett jogai ügyében a minisztériumhoz intézett memorandumot

Egész sorozatában világított rá a tárgyilagos és minden vonatkozásban szakzszerű cikkekre Az Iparos, milyen tömörked jogfosztást idézett elő az építéskamarai törvény végrehajtási utasításának szigorú keresztülhajtása. Meg kellett azonban nem egyszer állapítanunk ezekben a cikkeinkben, hogy a jogfosztás a legsúlyosabban az építőmesterek szépmultu karát sujtotta és hogy a csak földszintes házak építésére jogosult kőművesmesterek ekzisztenciáját kímélte meg ez a csunya játék, amely az utóbbi idők folyamán évtizedes munka árán kivívott előkelő építész-cégek ekzisztenciáját tette tucatszámra vitássá.

Fenti megállapításunk kissé korai volt. Akadtak az illetékes városi urak közül, akiknek most már nemcsak az építőmesterek, hanem a kőművesmesterek is fájnak. Szerencse, hogy a „jósándéku” intézkedés nem sikerült.

A cluji híradás a következőket tartalmazza: A cluji mérnöki hivatal az építéskamarai törvény végrehajtási utasítására hivatkozva,

a közelmúltban visszautasította a helyi kőművesmesterek földszintes házak építésére beadott terveit.

A cluji kőművesmestereket kétségbe ejtette az indokolatlan intézkedés. Teljes számban keresték fel Draganu polgármestert, hogy sérelmeiket elpanaszolva, a mérnöki hivatal által kiadott rendelkezés visszavonását megsürgessék.

Moldovan Anton, az ipartestület építőipari

szakosztályának elnöke a polgármesternek részletesen megokolt emlékiratot adott át, amely szerint az építéskamarai törvény és a törvényt véleményező bizottság nem csorbítja meg a kőműves mesterek szerzett jogait, sőt ennek a törvénynek 32. szakasza kimondja, hogy határozottan biztosítja a kőművesmesterek szerzett jogainak tiszteletben tartását.

A kőműves mesterek tiltakozására a közoktatásügyi minisztérium bizottságot küldött ki annak megállapítására, melyek ezek a szerzett jogok és arra vonatkozólag, hogy egészítsék ki az építésszek névjegyzékét azokkal, akiknek joguk van ebben a testületben szerepelni. Mindezeknek alapján arra kéri az emlékirat a polgármestert, hogy utasítsa a mérnöki hivatalt a szerzett jogok tiszteletben tartására.

Mikor a küldöttség ezt az emlékiratot átadta, az időközi bizottság éppen ülést tartott. A küldöttség távozása után a polgármester napirendre tűzte a sürgős kérdést és a bizottság egyhangulag úgy döntött, hogy a kőműves mestereknek ebben a kérdésben igazuk van és ezért utasította a mérnöki hivatalt, hogy a bemutatott építési terveket hagyja jóvá és a jövőben, mindaddig, míg e kérdés végleges tisztázást nyer, a kőművesek szerzett jogait ne korlátozza.

Kimondotta még az időközi bizottság, hogy a kőműves mesterek emlékiratát pártolólág terjeszti fel a kultuszminiszterhez.

Kavarodás a munkásfizetések adóköteles alapja körül

Aradon újra számfejtették a levonásokat és megvonták a kedvezményt, amit a törvény a munkásoknak biztosít. — A munkakamarai illeték is csak a netto fizetések után róható ki, de a végrehajtó közegek itt sem respektálják a törvényt.

Sorozatosan, tehát bizonyos célzattal történik?

Az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 43—47 szakaszai szólnak a fizetések utáni adóról, amely a legbiztosabb jövedelmi forrása az államnak, mert feltétlenül befolyik. Ezért állapította meg éppen ennek az adónak a kulcsát a törvény a legalacsonyabban: havi 4000 leig 4 százalék, ezen felül 8 százalék ez az adó.

A fizetések utáni jövedelemből 750 lei havi levonást engedélyez mint létminimumot a törvény; megengedi továbbá, hogy ez az adó, a betegsegélyző és nyugdíjak után fizetendő díjak levonassanak az adóköteles fizetésből. A fizikai munkásoknak, akik akár napi, akár órabér mellett, sőt azoknak is, akik akkoriban dolgoznak, havi 20, illetve heti 5 fizetett napra, vagy 40 fizetett órára szállítja le a törvény az adóalapot.

Arad iparosai augusztusban, amikor a július hónapra eső adót szállították be, furcsa meglepetésben részesültek. Az adóhivatalok nem fogadták el a fizetések után befizetendő adót, hanem szám-

fejtés végett a kivetési pénzügyigazgatóságához kellett fordulniok, ahol az utóbbi kedvezményt elvonva, újra számfejtették az adót s azt a fizikai munkásoknak a teljes összegben kifizetett munkabérek után rótták ki, arra hivatkozva, hogy mivel a munkások folytatólág vannak alkalmazva, tehát úgy tekintendők, mint az állandó fizetéssel bíró alkalmazottak s így nem illeti meg őket a törvény 46-ik szakaszában biztosított kedvezmény.

Lapunk egyik közleményében e számban is rámutatunk, hogy a munkakamarai illetéket a teljes fizetés után szedik be, holott a törvény világosan intézkedik, hogy a törvényes levonások után fizetendő netto fizetés után róható csak ki az illeték.

Mintha sorozatosan és bizonyos célzattal történik, hogy egy munkásság, mint a kisiparosok részére törvényesen biztosított kedvezmények elvonatnak s így csak tetézik az amúgy is elviselhetetlen terheket.

„Kisebb parancsnokságok voltak és több nemzetiséket neveltek”...

A Curentul írja:

Egyetlen tartományban sem hangoztattak még oly kitartással követelést, mint Ardealban teszik most a hitelélet feltámasztására vonatkozóan. A multban nagy feladat hárult itt a román pénzügyre, melyek egyrészt a gazdasági életet irányították, másrészt évtizedeken át segítségére siettek a harcokban. Az ardeali román bankok kisebb parancsnokságok voltak, melyek a lelkes sereg felszerelését adták s több nemzetiséket neveltek nemzeti célra. Az ardeali román bankok ezen a részen a román nép anyagi és erkölcsi életének fejlődésével voltak egybeforrv. Ez volt a Kárpátokon innen hivatásuk, mely védelmet nyújtott a hun hordák ellen a románoknak. Értették a módját, hogyan kell a gyűlölet ellen harcolni s olyan áldozatokat hoztak a győzelem érdekében, melyek már-már létüket veszélyeztették. Ezután a pozitív munka után érte őket a világválság vihára. A virágos kertből csak száraz ágak maradtak s az ardeali román bankok élet-halálharcot folytatnak. Ezzel szemben a kisebbségi pénzügyesek virágzanak. Idegen pénzzel dolgoznak s ha nem vigyáznak, mindent elvesztünk, amit oly nagy áldozattal szerezünk magunknak s az ardeali román bankok eltűnnek a városokból. A vég nincs messze. A tragédia közel van s nem lesz ennél a végnél semmi sem fájdalmasabb. Ardeal segítség után kiált s csak igazságot követel magának. Ardeal hitel nélkül áll négy év óta s a románság, főleg a falusiak gazdasági élete — a kisebbségek öröme — vegetál. Segítsétek Ardealon! — ez a kiáltás hallzik Maramures, Caras, Brasov, Oradea felől a magyarok öröme. Addig segítsétek, amíg nem késő.

LEANYKERES.

A fiatal Köcsög már régóta udvarol egy leánynak, de sohase volt rá alkalm, hogy megkérje a kezét. Egy alkalommal kísélték a temetőbe és a fiatal Köcsög a sírokra mutatva így szól:

— Látja, Melánia, itt fekszik a nagynénim, itt fekszik a nagyapám, itt fekszik a sógorom és körülöttem itt fekszik az egész rokonságom. Nem szeretne maga is itt fekvődni?

Ellenőrzik Olujon a kereskedők cégtábláit.

A cégbejegyzési törvény arra kötelezi a bejegyzett cégeket, hogy cégtáblájukon a tulajdonos nevét is feltüntessék. Ennek a rendelkezésnek a végrehajtásával a törvény a céghivatalokat és a kereskedelmi felügyelőségeket bízta meg. Néhány nap óta a cluj kereskedelmi felügyelőség sorra járja a helyi kereskedőket és kihágási jegyzőkönyveket vesz fel. A Kereskedők Tanácsa mozgalmat indított, hogy a bírság kivetését egyelőre mellőzzék és tüzenek ki új határidőt a kötelezettség teljesítésére.

NEHEZ SZÁMITÁS.

Skótné beállt a szomszédasszonyhoz és így szól:

— Elhoztam a tojást, amit tegnap kölcsön kérttem.

— De hiszen én két tojást adtam kölcsön magának, — feleli a szomszédasszony.

— Ugy? — csodálkozik Skótné, — akkor valószínűleg elszámítottam magam.

Törvény készül az adóbüntetések egységesítéséről.

A pénzügyminisztérium most készíti elő az adóbüntetések egységesítéséről szóló törvényt, melynek célja az adótörvények ellen elkövetett kihágások büntetéseinek egységesítése. A törvény a következő kategóriákat állapítja meg: 1. Szándékos kibuvás az adó alól; 2. Nem szándékos kibuvás az adózás alól; 3. Az adószervekkel együtt elkövetett vétségek; 4. Az adószervek nélkül elkövetett vétségek; 5. Az államnak kárt okozó vétségek és végül az államnak kárt nem okozó vétségek.

KUTYÁVILAG.

— Olyan világot élünk manapság, hogy a jóérzésnek még a nyoma is kihalt belőlem.

— Mi az, hogy már kihalt? A szagod után ítélve, már oszlásnak is indult.

Leállott az építkezés, mert kifogyott a cink- és horganyozott vaslemez

A bonyodalmas export-import rendszer súlyos károkat okozott a timisoarai építési piacon

Nem tud szállítani a Resița se

Timisoarán az utóbbi hetekben jelentős építkezés indult. Ennek az az oka, hogy az új építkezések ismét adómentességet kaptak. Legutóbb azért lanyhult el az építkezési kedv, mert egyrészt az új házak adómentessége megszűnt, másrészt pedig bizonyos építkezési anyagokban jelentős drágulás állott be.

Az építkezési anyagok egy részénél, különösen a fémárúknál, még most is tart a drágulás, aminek egyik oka az, hogy egyes anyagok teljesen kifogytak és új készleteket a behozatali nehézségek miatt nem lehet beszerezni.

Az építkezésnél főleg a horganyozott vaslemez hiányzik. Ezt a lemezt régebben Csehszlovákiából, vagy Budapestről a Weisz Manfréd gyárból hozta be Románia. Most, hogy a cinkezett vaslemez behozatali tilalom alá esnek, az országban levő készletek szinte teljesen kifogytak. Timisoarán például havonta minimálisan egy vagon lemezre volna szükség, de a nadrági gyár, mely ezt a lemezt gyártja, Timisoarának legfel-

jebb kéthavonta tud egy vagon szállítani.

Cinklemez illetőleg még rosszabb a helyzet. Cinklemezre behozatali engedélyt csak harmadikézből lehet kapni és a kiskapusi gyár a szükséges legfeljebb egynegyedét tudja előállítani. Ennek az az oka, hogy a gyár a nyersanyagot Angliából importálja és maga a gyár sem tud elég nyersanyagot beszerezni.

Cinklemez-e pillanatban Timisoarán egyáltalában nem kapható, mert a kiskapusi gyár új áruval még nem jött ki a piacra.

A timisoarai kereskedők az új rendszer bevezetése óta már több alkalommal kértek engedélyt arra, hogy cinklemez külföldről behozhassanak, de csak minimális mennyiségre szóló engedélyt sikerült kieszközölniök.

A Resica is túl van terhelve megrendelésekkel. A timisoarai dohánygyárnál megakadt az építkezés, mert a Resica képtelen volt időre az építkezéshez szükséges 5 vagon vasgerendát leszállítani.

Az Universul írja:

Feltűnően előnyös feltételek mellett kötötték meg a hét külföldi gépkocsigyárral a milliárdos üzletet

Egyedül a vámkülönbözet révén 350 millió lej kár éri az államot. — Nem jelentenek sokat a nálunk felállítandó szerelő üzemek, mert az olcsó vám mellett behozott autókalkit-részeket csak összerakják itt és kész a „hazai gyártmány”.

„Az utóbbi évek legjobb üzlete...”

Hónapokkal ezelőtt minisztertanácsi határozattal hét külföldi autógyárnak, — hatamerikai és egy francia üzemnek — jogot adtak arra, hogy 10 éven belül 17.500 darab gépkocsit hozzanak be egymilliárd lej értékben az országba. A minisztertanácsi határozat szerint

ezek a gyárak behozatali engedély nélkül eszközlik a behozatali s teljesen korlátlan mennyiségben hozhatnak be kicserélés céljára alkatrészeket ilyen módon.

A minisztertanácsi határozat úgy intézkedik, hogy román áruk kivételével fizetik ki a behozott gépkocsikat s ahova legjobbnak látják, oda irányíthatják a gyárak a román terményeket. Ezen a lényeges feltételeken kívül a minisztertanácsi határozat egyéb intézkedéseket is tartalmaz. Így

a vámkülönbségek nem a kész gépkocsikra, hanem az alkatrészekre előírt vámtételeket szerdik majd a behozatal alkalmával.

A behozott gépkocsik, mint „román gyártmány” kerülnek forgalomba. S végül az érdekelt gyárak szerelő-üzemeket létesítenek az országban.

Az Universul megállapítása szerint a kincstár igen nagy kárt szenved a milliárdos gépkocsi behozattal.

Mindenekelőtt a vámdíj körül mutatkozik óriási különbség a gyárak javára. A kész gépkocsik vámdíja ugyanis 120 ezer lej közepes ár után számítva 34 ezer lej darabonként. Amennyiben „leszerelve” engedik be ezzel szemben a gépkocsit az országba, csupán 60 ezer lej lesz az alkatrészek értéke, ami után már csak 19.700 lej vámdíjat fizetnek. Könnyen kiszámítható így, hogy a behozattalból 30—50 millió lej kára lesz évente az országnak. Ha pedig a megengedett 17.500 darab gépkocsit mind behozzák, ez összesen 350 millió lej kárt jelent majd.

Az ezzel szemben hangoztatott „szociális” eredmény ugyszólván semmit sem jelent a valóságban. A „leszerelt” gépkocsik ugyanis teljesen össze vannak állítva a beérkezés pillanatában s így

nem lehet nagyobb jelentőséget tulajdonítani a felállítandó „szerelő üzemeknek”.

A külföldi gyárak tehát kitűnő üzletet csinálnak. Ráadásul még jogot nyertek arra is, hogy a gépkocsik árának kiegyenlítésére kapott terményeket tetszésük szerint exportálják a szabadon választott külföldi piacokra, ami annyit jelent, hogy a gyárak forgalmára nézve a behozatalra előírt 44 százalékos valuta-felárat nem fogják alkalmazni. Kitűnően járt tehát a kedvezményben részesített 6 amerikai és egy francia autógyár. Olyan helyzetbe kerültek, hogy valósággal monopolizálják a gépkocsi behozatalt s így tönkre teszik azokat a belföldi és külföldi cégeket, melyek nincsenek velük összeköttetésben.

Az Universul jelentése szerint külföldön nem váltott ki kedvező hatást a minisztertanács határozata. A lap a határozat visszavonását követeli, miután ez a külkereskedelmi forgalmat kedvezőlenül befolyásolhatja.

KÉT GALAMB.

Egy fiatal aradi ékszerész nemrég nősült és fillig szerelmes gyönyörű feleségébe. Közelmultban az asszonyka rosszul lett, az orvos vakbélgyulladást konstatált és ki kellett operálni a szép menyecske vakbélét.

Néhány nappal az operáció után meglátogatta a fiatal férjet egy régi barátja és megkérdesi tőle, boldog-e a feleségével?

— Meghiszem azt, — feleli örömtől sugárzó arccal az ékszerész, — úgy élünk, mint két galamb. Egy tányérből eszünk, egy pohárból iszunk és egy vakbélünk van.

Szenvednek a nagyok is ...

Gazdasági rendszerünk alapvető módosítását fogja követelni a hazai gyáripár őszi gyűlése

Az ország legkiválóbb közgazdászai lesznek a nagygyűlés előadói. — Szőnyegre kerül a bucareşti nagygyűlésen a gyáripár valamennyi sérelme, amelyek közül igen sok van, amely súlyos sérelme a hazai kis- és középiparnak is.

A hazai gyáripár parlamentje azért ül össze, hogy demonstráljon ...

Az ország gyáripárosai még a nyár elején elhatározták, hogy erélyes mozgalmat indítanak a kormány által egyre hangsúlyozottabban bevezetett iparellen rendszer ellen. A nemrég megtartott közgyűlés kimondotta, hogy októberben országos nagyipari kongresszust hívnak össze Bu-

curestiben, hogy leszögezzék a különböző aktuális gazdaságpolitikai kérdésekben a maguk álláspontját és követeléseit. A nagyszabású és politikailag is föltétlenül latba eső demonstrációs kongresszus programját most állította össze a gyáripárosok országos szövetsége.

Az Ugir attakja a betegsegélyző 1.20 százalékos járuléktöbbletje, a hét napos belegfizetés és a politizáló munkakamarák ellen

A program első helyén a munkásjóléti és egyéb szociális jellegű törvények, valamint az ezek alkalmazásával kapcsolatos részletek kérdések gyakorlati kritikája szerepel.

Tiltakozni fog a gyáripár a társadalombiztosító törvény egységesítéséről szóló több rendelkezés, többek között a havi 6000 leinél nagyobb fizetésekre kivetett 1.20 százalékos járuléktöbblet ellen, a megbetegedett alkalmazottnak az első 7 napon folyósítandó teljes fizetés, valamint a betegség további tartama alatt folyósítandó 50 százalékos fizeteskötelezettsége ellen és ugyanakkor követelni fogja, hogy a gyáripárnak, illetve a munkaadóknak, mint akik a terhek túlnyomó részét viselik, az eddiginél nagyobb képviselőt juttassanak a betegsegélyző pénztárak igazgatóságában.

Nagy attakra készülnek a gyáripárosok a munkakamarák ellen, amelyek működését és hivatását nem tartják szükségesnek, annál kevésbé, mert a munkakamarai alkalmazottak igen sok esetben politikát csinálnak.

A gyáripári kongresszus követelni fogja a munkabíróságok szervezetének és működésének módosítását.

Ezenkívül még néhány kisebb jelentőségű sérelem is szerepel az októberi kongresszus szociális vonatkozású programjában, amelynek előadója Ochrastache Pennescu-Kertsch szenátor, az UGIR alelnöke lesz.

Ezer sérelem forrása a forgalmi adó...

A gyáripári kongresszus programjának másik nagy fejezete az adósérelem. Mindenekelőtt a gyárosok jogszempontból azt fogják vitatni, hogy a pénzügyminiszteriumnak van-e joga egyedül új illetékek és adók létesítésére?

Szenvedélyes viták várhatók a forgalmi adótörvény alkalmazása körül tapasztalható rengeteg sérelem körül. A kongresszus követelni fogja, hogy a nyersanyagokat, az ipari villanyáramot, tüzelőanyagot és az exportra kerülő árukat mentesítsék a forgalmi adó alól, azonkívül pedig a forgalmi adó alá eső áruk listáit és értéktáblázatát változtassa meg a kormány.

Az egyenesadótörvény alkalmazásával kapcsolatban felmerült méltánytalanságok sorában a kongresszus először is követelni fogja a vállalatoknak a rendes kereskedelmi mérleg alapján való megadóztatását, mert a kincstári szervek által megkövetelt adómérlegek nem felelnek meg a vállalatok valóságos helyzetének és csak tudóztatásra alkalmasak.

Ugyancsak követelni fogja a kongresszus az ugynevezett komplementáris, kiegészítő kereseti adó eltörlését, valamint a veszteséges vállalatokra vonatkozó minimális adó megszüntetését. Ebben a vonatkozásban különösebb jelentőséggel bír a gyáripárnak az a követelése, hogy a kormány

ták és devizakiutalások egyenlőtlen elosztása miatt. Minderről azonban a hivatalos programban nincsen egy szó sem, természetesen. A hivatalos napirend csak általánosságban jelzi, hogy a kongresszus meg fogja vitatni a külkereskedelmi és devizarendszer kihatásait a nyersanyagok és félgyártmányok importjára szoruló iparvállalatok, valamint az exportra dolgozó gyárak szempontjából és javaslatokat fog tenni a jelenlegi állapotok javítására és az ipari kivitel támogatására. Érdekes fejezete lesz ennek a vitának a kongresszus azon követelése, hogy a kormány ne kössön külkereskedelmi és fizetési szerződéseket a gyáripár előzetes meghallgatása nélkül és annak rovására. Ezeknek a problémáknak az előadója Theodor Ficinescu mérnök, petróleumvállalati vezérigazgató, a legfőbb külkereskedelmi tanácsadó bizottság elnöke lesz.

Rendezzék véglegesen az iparpártolási törvényt !

Az ipari jellegű törvényhozás fejezeténél a gyáripári kongresszus elsősorban az iparpártolási törvény kérdésének végleges rendezését fogja követelni. Érdekesnek ígérkezik az ipari egyezményekről és kartellekről szóló törvénytervezetek feletti vita. Általános érdekű pontja ennek a fejezetnek a közszállítások és árlejtések kérdése, valamint az állam egyre terhebb versenye, amelyet az iparnak és kereskedelemnek támaszt saját vállalkozásai révén. Ennek a változatos kérdéskomplexumnak az előadója Ion Bujoiu mérnök, a Petrosani köszénbányavállalat vezérigazgatója lesz.

Végül a szállítás kérdése, illetve a vasuti fuvardíjak és a vasutal kapcsolatos kereskedelmi viszony kérdése egészíti ki az ország nagyipárosainak októberi kongresszusára előkészített problémák sorozatát.

Csupa olyan kérdések szerepelnek ennek a kongresszusnak napirendjén, amelyek nemcsak magát a gyáripárt érintik, hanem a kereskedőt, mezőgazdát és a nagyközönséget is ugyanolyan mértékben, mert ha nem minden kérdésben egyezik is a különböző gazdasági tényezők érdeke, a gyárosok által felvett követelések azért is érdeklik a nagyközönséget, mert esetleg az ő érdekeik rovására vannak.

Bizony, a nagytőke nem szentimentális ...

Komédiába illő eset foglalkoztatja a japán hatóságokat. A távolkeleti szigetországban az utóbbi hónapokban tömegesen bukkantak fel gyufák, amelyeknek dobozán kínai nyelven a következő szöveg áll: „Le Japánnal!” A megmagyarázhatatlan eset kinyomozását a japán titkosrendőrség legkipróbáltabb tisztviselői vették kezükbe s hamarosan tisztázódott is a furcsa tény állása. Ez pedig a következő: A nemzetgyalázó szövegű gyufaskatulyákat egy tekintélyes és élelmes japán gyufagyár készítette, még pedig Kina számára. A gyár — igen helyesen — úgy számított, hogy gyártmányainak sikerét fokozhatja, ha olyan felirattal látja el, amely Kinában osztatlan népszerűségnek örvend. Közben azonban egy kis baleset történt: a japán kormány ismételt és erélyes tiltakozása nyomán a kínai kormány nemrég betiltott és drákói büntetéssel fenyeget meg minden japánellenes propagandát. Így azután a Japánt abugoló jelszóval ellátott gyufaskatulyákat nem lehetett többé forgalomba hozni Kinában. Óriási veszteséget szenvedett volna a gyár, ha egyszerűen szemétre veti a már elkészült dobozokat, így hát — abból indulván ki, hogy a kínai nyelvű szöveget Japánban úgy sem értik — nyugodtan forgalomba hozta a japánellenes jelszóval ellátott gyufaskatulyákat a saját országában.

CAFOLAT.

Reszege találkozik barátjával, Kecsegével és rákiabál:

— Igaz az, hogy te egy családnál, amikor arról volt szó, hogy én egy tisztességes ember vagyok, azt tagadásba vetted?

— Egy szó sem igaz belőle, — mondja Kecsege, — én még soha életemben nem voltam olyan családnál, ahol azt mondták rád, hogy egy tisztességes ember vagy.

teremtse egységet az adóügyi bírósági döntések tekintetében, mert ezidőszert ugyanazon kérdésről homlokegyenest ellentétes bírói döntések vannak és az érdekeltek nem tudják, hogy mihez tartassák magukat.

Az összes adóügyek referense Peptea Jakab, az UGIR cluji helyettes igazgatója, volt pénzügyi osztálytanácsos lesz.

Victor Slavescu előadása a hitelkérdésről.

A kimondottan nagyipari körökön túlmenően általános érdekű kérdése lesz az októberi kongresszusnak a hitelkérdés. A gyáripár, miután a külkereskedelmi és valutáris nehézségek következtében jóformán már alig rendelkezik külföldi hitellel, egyre jobban szükségét érzi annak, hogy a belföldi pénzintézetek ismét megkezdjék számukra a rövidlejáratú kereskedelmi hitelek újravételét a Creditul Industrial révén. Ennek a rendkívüli fontosságú problémának az előadója maga Victor Slavescu volt pénzügyminiszter, az Ipari Hitelintézet vezérigazgatója lesz, azonkívül a romániai gyáripár legismertebb pénzügyi szakemberei fognak hozzászólni.

A kontingentálási és devizarendszer hibái.

Viharos lefolyásnak ígérkezik a kongresszus programjának a külkereskedelmi és devizakérdésekre vonatkozó része. Mint ismeretes, ezekben a kérdésekben komoly ellentétek vannak magában a gyáripárban is, különösen az importkvó-

Hajmoso és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszzerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.

volt Dengli-ház.

A román iparosok, kereskedők szövetségének közgyűlése.

A Román Kereskedők és Iparosok Szövetsége szeptember elsején Satu-Mare-n a városi színház nagytermében körzeti gyűlést tartott. A körzeti gyűlésen dr. Augustin Rat elnök elnökölt.

RÉG VOLT.

Kohn és Grün beszélgetnek a kávéházban.

— Mond, te Kohn, — kérdezi Grün, — de őszintén mond meg, mikor csókolnál te nő utoljára?

Kohn sóhajtott egy nagyot és így szól:

— Barátom, ha én akkor dollárt vettem volna!

„Semmi a világon nem indokolja, hogy mint egy seb égesse az iparosokat a rendezetlen helyzet.”

A Temesvári Hírlap írja:

Negyedszer voltak kénytelenek Timisoara város iparosai elhalasztani közgyűlésüket, mert a hatóságok eddig minden alkalommal megakadályozták megtartását. Egészen érthetetlen, ami az ipartestület körül történik. A város dolgozó lakosságának legproduktívabb része tömörül ebben a testületben. Olyan polgárok, akiknél hagyomány az alkotó munka, akik apáról-fiúra öröklék a tekintélytisztelést és akik mindig a legerősebben vették ki részüket abból a városalkotó munkásságból, ami előfeltétele olyan rohamos fejlődésnek, aminek a bányászi főváros az egyik legszebb példája. Kötelező és nemkötelező áldozatkészségben mindig elől kell állniuk és az adójuk, fogyasztásuk a városi üzemekkel kapcsolatban nélkülözhetetlen anyagi forrása a városnak. Mindennek ellenére nem tudunk annyit elérni, ami a legelőnyösebb törvényben biztosított joguk, hogy a saját portájukon belül rendet teremtsenek és a törvény meghatározott keretei között gondoskodjanak érdekeik védelméről.

Semmi a világon nem indokolja, hogy mint egy seb égesse az iparosok lelkét ez a rendezetlen helyzet és a város egyik legerősebb osztályának kedélyét állandóan izgalomban tartsa. Vagy ha van ilyen indok, tessék nyilvánosságra hozni. Megmagyarázni, mi az oka, hogy a város iparosai nem gyakorolhatják polgári jogait. Ha indokolt, megértik és talán meg is nyugodnak benne, de ez a folyton megismétlődő, utolsó percben bejelentett letiltás mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy nyugalmi állapotot teremtsen. A mint az elnök a legutóbbi letiltásnál be is jelentette, törvénytelen ez az intézkedés és ma már nem látnak más kiutat, mint hogy legmagasabb helyen keressenek védelmet ellene. Nyugodt és önérvényesítő határozat: bizonyos, hogy ez a legfelsőbb fórum hozzá is segíti polgári jogainak gyakorlásához az iparosokat.

KITÜNŐ ÜZLET.

— Ajánlok egy kitűnő üzletet önnek. Van egy hordó kocsikenőcsöm és egy mássa patkószegem. Odaadnám féláron.

— Stimmt. A patkószegyet megveszem.

— Nem adom, csak a kocsikenőccsel együtt.

— Miért?

— Mert a szállításnál karambol történt és a patkószegyek beleestek a kocsikenőcsbe.

Külön devizahivatalt állítanak fel Bucurestiben.

Gazdasági körökben javaslatot tettek a kormányhoz arról, hogy a devizahivatalt válasszák el a Banca Nationalától. Az új szerv önálló lenne, biztosítaná a Banca Nationala devizasziükségeit, a fennmaradó tételeket pedig a szabadforgalom szükségletének fedezésére fordítanák. Nagy érdeklődéssel várják, hogy a kormány miként fogadja az ajánlatot.

Ardealban visszacsúszott a váltóforgalom.

Az igazságügyminisztérium statisztikai osztályának jelentése szerint ez év első felében 20.181 váltót 248.958.281 lei értékben óvatoltak meg. A múlt év hat első hónapjához viszonyítva a visszaesés a váltók számában négy, a váltók értékében pedig 51 százalékot tett ki. A váltóforgalom a legnagyobb mértékben Ardealban zsugorodott össze, utána a régi királyság, ezután meg Bukovina következik.

Nem szabad lefoglalni és elárverezni az iparosok szerszámaikat

Eljárás indul a pénzügyi közegek ellen, akik a miniszteri rendelkezést nem respektálják.

A bucarestii munkakamara átmeneti bizottságának legutóbbi ülésén P. Calciu elnök közölte, hogy a pénzügyminiszter a munkakamara megkeresésére körlevelet küldött az összes ipari szervezetekhez, amelyeket értesített, hogy a minisztérium körrendeletben hívta fel a pénzügyigazgatóságok figyelmét a következőkre:

Az iparosok törvény által védett szerszámaikat nem szabad lefoglalni és elárverezni.

Ugyanez vonatkozik azokra az anyagokra, amelyeket a vevő, illetve megrendelő hagyott a műhelyben, valamint azokra az árukra, amelyek a megrendelő anyagából készültek. A minisztérium felhívja az iparosokat, hogy valahányszor előfordulna, hogy a pénzügyi hatóságok közegei a fenti rendelet ellen vétének, jelentsék az esetet a munkakamarának, mert a minisztérium a szóban levő tisztviselők ellen azonnal megindítja az eljárást.

Az ipartestület tulajdonába megy át a betáblázott adósságok lefizetése után a timisoarai szindikátus székháza

A timisoarai iparosok székházának szindikátusa Oprea János elnökletével a napokban évi közgyűlést tartott, amelyen a tagok tekintélyes számban jelentek meg.

Cosma Aurél dr. évi jelentése után Erhardt Péter betérjlesztette a számadásokat, amelyeket egyhangulag tudomásul vettek, majd megszavazták a költségvetést. Braun Imre indítványára a tizenkilenc tagú igazgatóságot és a tíz tagú felügyelőbizottságot újból megválasztották.

Oprea János elnök bemutatta ezután az ipa-

rosok székházának szindikátusa és az ipartestület által közjegyző közbejöttével megkötött szerződést, amelynek értelmében — az ipartügyi és kereskedelmi minisztérium jóváhagyása alapján — az iparosok székháza a rajta levő terhek kifizetése után az ipartestület telekkönyvi tulajdonába megy át.

A közgyűlés meglelégedéssel vette tudomásul, hogy a régen húzódo ügy ilyen körülmények között békés elintézését nyert.

KONKURRENZ.

Einem reizenden jungen Maedchen wird bei einer Zirkusvorstellung von einem Löwen ein Stück Zucker aus dem Mund genommen. Grosser Applaus.

— Das kann ich auch, — rief ein junger Mann aus dem Publikum.

— Was? Sie wollen das auch können? — fragt das Maedchen.

— Freilich, — meint der Jüngling, — g'rad' so gut wie der Löwe!

ERKLAERUNG.

— Was ist eine Konferenz?

— Das ist eine Versammlung, in der beschlossen wird, wann man sich das naechste Mal wieder treffen vill!

SKÓTVICC.

A gazdag skót családja unszolására nagy nehezen elhatározza, hogy vesz egy autót. Természetesen, kisautót. Bemegy az autóüzletbe, kiválasztja a legkisebb kocsit és megkérdezi:

— Aztán, mondja kérem, nem fogyaszt a kocsik sok benzint?

— Meghiszem azt! — mondja a kereskedő, — egy kanál benzin elég bele.

A skót gondolkodik egy darabig, aztán megkérdezi:

— Leveseskanál, vagy kávéskanál?

— Nem vonják vissza a pékekre és malmokra kivetett büntetéseket. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium a következőket közli: Azon malomtulajdonosok és pékek, akikről megállapították, hogy a liszt-illeték fizetésével, megrövidítették az államot, vagy illetéktől mentesített lisztből sültöttek kenyeret s ezzel visszaélést követtek el, vagyék tudomásul, hogy az ellenük fogatosított büntető szankciókat semmiféleképpen, semmiféle közbenjárásra sem módosítják és azokra vissza nem térnek.

MUSIKER.

— Wie geht es dir?

— A-Dur.

— Was heisst das?

— Nun, drei Kreuze — eine Frau und zwei Töchter.

SZANALASI AJANLAT.

Ficeráról, aki nagyon casinós fiú, de sok az adóssága, mindenki tudja, hogy egy jó pártival szeretné szandálni magát.

— Te, — mondja neki egy barátja a kávéházban, — szívesen egyengetném az utadat, hogy elvehesd feleségül a bankár nagybátyám leányát.

— Óh, — áradozik Ficera, — ezért nagyon hálás lennék neked.

— De van egy nagy akadály.

— És pedig?

— A nagybátyámnak nincs leánya.

Elsőrendű butorszakmunkást keres azonnalra braşo- vi asztalosüzem

Válaszbélyeges ajánlatokat az „Iparos” kiadéshivatala továbbít

Eredménytelen maradt a cluji vágóhid kibővítésére kitűzött árlejtés.

A cluji városi tanács, a vágóhid kibővítési munkálataira múlt hó 27-re árlejtést tűzött ki. Minthogy az árlejtés fizetési feltételei kedvezőtlenek voltak, egyetlen számbavehető cég sem pályázott. Emiatt most újabb árlejtést tűz ki a tanács s ha ez is eredménytelen lenne, úgy versenytárgyalás nélkül, szabad kézből fogják kiadni a munkálatokat.

EGY MENU; AMI REMEKÜL INDUL.

Arisztid és Tasziló étteremben ülnek.

— Valami jó, erős levest szeretnék enni, kéchélek. Nem tudnál ajánlani?

— De igen, kéchélek. Itt van egy leves kéchélek, amiben liba nyaka főtt, olyat hozass.

— A nyaka a libának, kéchélek?

— Igen, kéchélek.

Tasziló magához inti a pincért:

— Józsi, kéchem...

— Parancsol, méltóságos uram?

— Adjon nekem egy jó erős nyaklevest.

DIE SIRENE.

— Denk' dir, ich habe mir für mein Auto eine neue Sirene angeschafft!

— So? Was ist mit der hübschen, schwarzen, mit der man dich früher immer gesehen hat?

Ez is Dávid, aki Góliát lett!

Tíz éves a braşovi Bőriparosmesterek Árucarnoka

Harminc kisember alapította és a tíz esztendő alatt háromezrezer lej alaptőkével közel 44 millió lejes forgalmat produkált.

Iparosok, kövessétek a példát...

Napokban tartotta meg Brasovban a Bőriparosmesterek Árucarnoka megalakulásának tíz éves jubileumát.

Az ünnepélyes diszközgyűlésen, amelyen Dánér Lajos szakmabeli mester, az intézet kezdeményezője, életrehívója és megalakulása óta első vezetője elnökolt, több bigen szép felszólalás hangzott el.

Golnhoffer József titkár részletes jelentést mutatott be az intézet jelenlegi helyzetéről és indítványozta, hogy a közgyűlés mondjon köszönetet Szabó Béni országgyűlési képviselőnek, Szele Béla dr.-nak és Dánér Lajosnak, valamint a Személyzetnek, az intézet példátlan eredményei körül kifejtett érdemeikért. A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Szele Béla dr., Kovács Lajos unitárius lelkész, Csákány Balázs ipartestületi kiküldött, Jakab János és Grimm József az asztalosok, Tellmann Béla az urisabók, Muntean János a női sabók nevében szólalt fel.

A külföldön tartózkodó Szabó Béni országgyűlési képviselő és Csia Pál ref. lelkész üdvözlő leveleit felolvasták a közgyűlésen.

Alábbiakban fő részletességgel közöljük Dánér Lajos elnöki megnyitó beszédét, aminek adatokban gazdag tartalmából minden iparos megállapíthatja, hogy ilyen intézmények alakítása és a kisiparos jövője azonos fogalmak.

Most tíz éve, — mondotta Dánér Lajos, — hogy 38 kisiparos letette az alapkővet ennek az intézménynek. Tíz eltelt év munkájáért akarunk hálát adni a gondviselő Istennek. Tíz munkában, kétségben, nehézségben és sikerben gazdag év emlékére gyűltünk itt össze. Ezt az ünnepet a 38 alapító tag közül csak 30-an érték meg. Nyolcan elköltöztek közülünk.

Tíz év nagy idő és határkö nemcsak egy emberi életben, hanem egy intézménynek az életében is, mert nehéz és nagy feladat ennyi időn keresztül összeegyeztetni annyi érdeket, soha el nem térni a céltól, megállni a helyet a nehéz viszonyok között, gyümölcsöztetni a ránk bizottakat, ellensúlyozni a külső és belső ellenségek állandó támadásait.

Hogy mit jelent 300 ezer lej alaptőkével tíz év alatt 43,929,235 lejt forgalmazni, azt csak kereskedő szakember tudná kellően értékelni. Háromezrezer lejjel kezdtük meg munkánkat és ezt a kis tőkét évente tizenkétszer kellett megforgatnunk, hogy a mai eredményt felmutathassuk. Ilyen eredményeket egy igazán odaadó, hivatással teljesen tisztában levő igazgatóság mutathat csak fel. Olyan igazgatóság, amely nem nézett pénzre és időre, mindenkor ott állt száz százalékos hűséggel és kitartással az intézmény mellett és nem riadt vissza attól, hogy egész vagyonával felelősséget vállaljon az intézményért. Ennek az igazgatóságnak tagjai tisztában voltak azzal, hogy nemcsak magukért, hanem a jövőért és iparunkért is dolgozni kell a tisztában voltak azzal, hogyha egyenként gyengék és kicsinyek is vagyunk: közös erővel, közös munkával nagy dolgokat alkothatunk.

Nem azt mondom, hogy mindnyájan itt voltunk egy táborban. Ha itt lettünk volna valamennyien, akkor még nagyobb, sokkal szebb eredménnyel állhatnánk meg a diszközgyűlés színe előtt. Ha minden cipész és csizmadia, minden bőriparos átértézte volna intézményünk és munkánk fontosságát, 200 milliónál is több forgalmat kellene felmutatnunk. De hát — kisiny kezdetek — ez is elég.

Csupán egy példát akarok felhozni iparágunk köréből:

A szegedi bőriparosok árucarnoka, amelyet szintén kisiparosok alapították, ma 30 milliósi vállalat és a kisemberek, akik kitartottak mellette, hatalmas pénzügyi intézmény birtokosai.

Ez az árubeszerző és értékesítő szövetkezet kell a mi szemünk előtt is példaként lebegjen. Azok az emberek, akik egy ilyen intézményhez tartoznak, nincsenek elveszve, bármily nehézségekkel és megpróbáltatással kerülnek szembe. Ehhez csak jó akarat, magasabb elgondolás és egy kis előzetes áldozatkészség szükséges.

Az elmúlt tíz év a gazdasági élet legrosszabb tíz éve volt. Sok milliárdos nagybankok, hatalmas mammoth-vállalatok, roppantak össze a gazdasági depresszió alatt és a sok csapás dacára a mi kis alakulatunk mégis megállta a maga helyét és fényes győzelemmel került ki a küzdelemből. Önkéntelenül is felvetődik bennünk a kérdés: milyen eredménnyel jöttünk volna ide, ha mindenki mellénk áll? Ha minden iparos testvérünk átértézte volna intézményünk fontosságát úgy a saját, mint a közös cél szempontjából? Ha bankok helyett ide fektették volna be az akkor meglévő vagyunkat és megtakarított pénzüket? Ha okosabban és előrelátóbban gondolkoznak? Egészen más számokat olvashatnánk akkor itt fel a diszközgyűlés színe előtt... Egy olyan erős vára lett volna ez az intézmény a braşovi kisiparosságának, mely egyaránt kivívta volna minden társadalmi réteg tiszteletét. Nézzük meg, hogy miből fejlődött ki Középeurópa egyik legnagyobb gazdasági tényezője, a Bata-gyár? Egészen kis tőkével indult, de a szorgalom, a kitartás, a közös munka meghozta győzelmét. Ha ezt az arányt nem is érték volna el, mégis döntő súlyt tudtunk volna szerezni belföldön a braşovi kisiparosság számára.

Mindezeknek dacára a mi kis alakulatunk olyan féltett kincsünk, melyet egy pillanatra sem engedhetünk megingatni. Ezért küzdöttünk verejtékes munkával és kínlódtunk. Bár mindent megtettünk tönkretételünkre, mégsem tágitottunk egyetlen pillanatra sem kitűzött céljaink mellől. Sakseselyűk módjára, karmaikat nekünszegezve akarták az utolsó huscafatot is lebépni rólunk, de a mi kis Dávidunk meguszott minden támadást és tovább haladt a maga útján.

Szövetkezetünk ez évben egy új szociális intézkedést vezetett be: az elhalt tagok hátramaradtjai részére ez év októbertől kezdve 10.000 lej évi vásárlás után 1000 lejt, 25 ezer lej után kétezer lejt, 50 ezer lej után pedig 3000 lej temetkezési segélyt utal ki. Be akarjuk bizonyítani, hogy a kisemberek érdekeit szolgáljuk.

HENTESARU.

Biceg sápadt arccal ül a kávéházban.
— Mi baj? — kérdi tőle Iceg.
— Nagyon meegijedtem az előbb.
— Mitől?
— Azt olvastam, hogy megbukott egy frankfurti bank.
— Na és?
— És az én pénzem egy debreceni bankban van.
— Miért ijedtél akkor meg?
— Hirtelen összetévesztettem a frankfurtit a debrecenivel...

BEIM FRISEUR.

„Wünscht der Herr die Haare zurück?“
fragt der Friseur und beginnt, die Haare zurückzukommen.
„Nein, danke!“, entgegnet sein Kunde, „Sie können sie ruhig behalten!“

KETTŐS KÖNYVVITEL.

Döcögtől, aki nagykereskedő, megkérdezi a barátja a Köcsög:
— Miért csaptad el a könyvelődet?
— A multkor rajtakaptam a feleségemmel. Már akkor gyanus volt nekem az ipse. Tegnap aztán találtam egy hibát a könyvelésben, mire kirepítettem.

Uj temetkezési szabályrendelet Timişoarán.

A város ideiglenes bizottsága a halottak felravatalozására, szállítására, valamint eltemetésére, továbbá a temetők felügyeletére vonatkozó új szabályrendeletet készített. A szabályrendelet a közegészségügyi minisztérium által is már jóváhagyatott és az a hivatalos lapban is megjelent. A szabályrendelet október elsején lép életbe.

A halottak felravatalozása az új szabályrendelet értelmében csakis a temetőkben levő halottasházakban, vagy kápolnáknak szabad. Kivételt esetekben a főorvosi hivatal engedélye alapján a ravatalozás a zelhunyt lakásán is végezhető. Járványos és ragályos betegségben elhunyt halottakat azonban semmi körülmények között nem lehet a lakásban felravatalozni. A város területén holttestek szállítását, felravatalozását és eltemetését kizárólag a városi temetkezési vállalat végezheti. Mindezeket a városi temetkezési vállalat saját felszerelésével és megfelelő személyzetével végzi. A temetkezési vállalat köteles felszerelését a közegészségügyi követelményeknek megfelelően kezelni és az a városi főorvosi hivatal ellenőrzése alatt áll. Temetkezési cikkeket magáncégek is árusíthatnak.

A katonai temetők kivételével a város területén az összes temetők kezelése és ellenőrzése a város hatáskörébe tartozik. A város azonban az egyes vallásfelekezeteknek megengedheti, hogy saját temetőiket, amelyekben más vallásbeli eltemetni nem szabad, maguk kezelhetik. Egészségügyi szempontból azonban ezeknek a temetőknek az ellenőrzése is a városi egészségügyi hivatal hatáskörébe tartozik. Ugyancsak a város közegészségügyi felügyelete alatt állanak a temetőkben levő halottasházak, kápolnák és boncolási helyiségek is. Mindazok, akik az új szabályzat ellen vétének, ötszázról ötezer lejtig terjedő pénzbüntetéssel sújthatók.

ENGEDELMESKEDETT.

Pityuval nem birnak a szülei. Vátsott, nevelten, rossz gyerek. Végül is a tatája vesz egy szép imakönyvet és a következő szavakkal adja át neki:

— Imádkozzál ebből a könyvből és javuljál meg.

Pityu egy-két napig tényleg szorgalmasan olvassa a könyvet, de a harmadik napon már a kezébe se veszi.

A tata mérgesen rászól:
— Hol az imakönyved, Pityu? Miért nem olvasod?

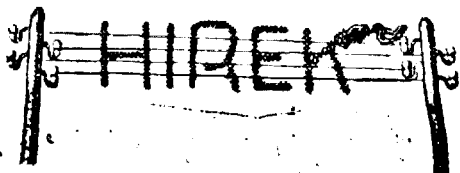
Pityu vállat vonva feleli:
— De tata, hiszen már kiolvastam...

TITOKZATOS EMBER.

Azt kérdi Reszeg a Keszegetől:
— Te, mibe halt meg a Döcög?
— Azt senki se tudja.
— Érdekes. Amíg élt, viszont azt nem tudta senki, hogy miből él.

ENYHÍTŐ KÖRÜLMÉNY.

— Kati, még csak tizenegy óra és maga már is összetört három poharat és két csészét.
— Ez igaz, nagyságos asszony, de tessék figyelembe venni, hogy ma nagyon korán keltem föl.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árengedmény.

Redactia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad. Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

— Nincsen adófizetési halasztás! A pénzügyigazgatóság közli, hogy a hátralékos adók fizetésére nézve a behajtási pénzügyigazgatónak nem áll módjában haladékot adni. Akiknek tehát hátralékos adójuk van és el akarják kerülni a foglalással, valamint az árveréssel járó kellemetlen-ségeket, azok fizessék be mielőbb az adójukat, mert a pénzügyigazgatóság semmi körülmények között sem adhat haladékot. Az adóügynökök naponta járják a várost, az egyes adókerületek pedig a legszigorúbban szorgalmazzák a behajtást, tehát senki se várja, hogy haladékot kap. Különösképpen a nagyobb adótartozásokat hajtják be igen szigorúan, mert ezeknek behajtására speciális pénzügyminiszteri leirat érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra.

SZABOTT. AR.

Kucseráné új cselédet fogad. Amikor már mindenben megállapodtak és a fizetés megbeszélésére került sor, azt mondja Kucseráné:

— Mondja, lelkem, miért kér maga nálam ezer lejt, amikor Ficseráéknál csak nyolcszázat kapott.

— Azért, kérem, — feleli a cseléd, — mert ott nem kötötte ki a nagysága, hogy szeretni kell a gyerekeket.

— Felhívás a forgalmi-adó kötelesekhez. Az aradi pénzügyigazgatóság ismételt felhívja az érdekelteket, hogy forgalmi adójukat minél előbb fizessék ki, mert ellenkező esetben büntetést fizetnek. Figyelmezteti a pénzügyigazgatóság a forgalmi adó fizetésére kötelezetteket, hogy mindenkor idejében fizessék be az adót, mert a könyveléssel járó munka lehetetlenné teszi, hogy az utolsó percben való befizetést figyelembe vehessék a hivatalnokok.

— Bélyegkötelesek az adóvégrehajtások ellen beadott felebbezések. A bélyegtörvény 22. cikkének 48-ik szakasza bélyegmentességet biztosít a pénzügyi természetű kérvényekre és okiratokra vonatkozólag. Ezzel szemben az érvényben lévő adóbehajtási törvény 42. cikke csupán az ingatlanok végrehajtási eljárására vonatkozó cselekményeket mentesíti a bélyegkötelezettség alól. Az adók végrehajtása ellen beadott felebbezések, amelyeket az adótörvény 43—52. cikkei szabályoznak, nem bélyegmentesek, mert sem az adótörvény, sem más általános rendelkezések ezeket a felebbezéseket nem mentesíti a bélyegkötelezettség alól.

SPAREN.

Herr X. sagte neulich zu seiner Gattin:

— Liebe Paula, du wirst dieses Jahr auf deinen schweren Nerven zusammenbruch verzichten müssen. Wir können uns das heuer pekuniär nicht leisten.

— Romániai általános gazdasági helyzetkép. A belföldi piacon a helyzet változatlan. A kereslet csökkenése mellett az árak tovább emelkednek. A külkereskedelmi rezsim miatt egyes árucikkek mennyisége is csökkenni kezd. Nyersanyaghiány következtében üzemi redukciók folynak s napirenden vannak a munkásebocsátások. A textilipar abban reménykedik, hogy az idei kielégítő gabonatermés mellett a parasztság ez évben talán fokozni fogja vásárlásait. Az építkezések a vasiparban most is biztosítják az élénkséget. A forgalom igen tekintélyes. Kereslet tapasztalható gyógyszerárakban is, de a behozatali nehézségek miatt a készletek utánpótlása egyre jelentéktelenebbé válik. A faiparban jelentékenyebb üzletkötésekre csak abban az esetben lehet kilátás, ha a külföldi országokkal folyó gazdasági tárgyalások eredményre vezetnek. A petróleumiparban lényeges áremelkedések ellenére is fokozódtak az eladások. Az élelmiszeri cikkek piacán az előrehaladott szezonban a kereslet mérsékelte az árirányzat lanya.

NE LÉGY OLYAN NAGYFIU!

Döcög és Pöcög találkoznak a villamosmegállónál. Döcög elkezd valamiről beszélni, de Pöcög félbeszakítja:

— A többit levélben, mert sietek. Egy temetésre kell elmennem.

— Ne légy olyan nagy fiu, — mondja dühösen Pöcög. — Ugy adod a bankot azzal a sietéssel, mintha te lennél a halott.

DER SCHECK.

Der Ehemann stand traurig, verzweifelt, einen Scheck in der Hand.

— Die Bank hat unseren Scheck mangels Deckung uneingelöst zurückgeschickt.

Kitty strahlte.

— Fein! Was kaufst du mir jetzt für den Scheck?

— Magyarországból nem lehet árut importálni. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi hivatal felfüggesztette az összes Magyarországból szülő árubehozatali engedélyek kiadását, miután a két ország külkereskedelmi forgalma nem felel meg a magyar-román kereskedelmi egyezmény feltételeinek, amelyek az összexport 70 százalékát engedélyezik importra.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, că coizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai Igazgatósága az uton közli a tagjait, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. Csoportban: Iacob Witzel Jakab 790, Vad. lui Otmar Weisz Ottmárné 791.

In Grupa II. Csoportban: Martin Aranyos Márton 874.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în relație cu cotizațiile lor, să achite restanțele în întregul lor propiu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automat, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátraiekben vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, az ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A csoportban: 855. Sor. lui Jacob Weinfeld Jakabné, 856 Carol Gehl Károly.

In Grupa B csoportban: 872. Stefan Gyurkovics István.

Olcsó szövet

Irta: BODOR PAL

Illető ur, aki alábbi történetet elmesélte, becsületszavát adta, hogy valóban megtörtént. Ha mégsem lenne igaz, ráhárítom a felelősséget. En csak leírom szóról-szóra úgy, ahogy tőle hallottam.

A kis vidéki városkába elegánsan öltözött, jóképű fiatalember érkezett nemrég.

Nem egyedül jött: fehérkeztűs, livrés inas követte és verejtékezve cipelt utána négy darab előkelő, kilencágú koronával díszített bőröndöt. Egyenesen a szállodába hajtatott, kibérelte a két legdrágább szobát és a bejelentőlapra ezt írta be: „Gróf Podlubárszky Gedeon textilipari propagandafőnök Manchesterből.”

Persze, amint az már vidéki kisvárosokban szokásos, percek alatt futótűzként terjedt el a szenzáció: élő pesti gróf érkezett a városba. Az utcákon mindenütt csapatokba verődött emberek találgatták: vajjon miért jött?

Egyesek szerint azért, hogy alkalmas telket vásároljon, ahol hatalmas posztógyárnak vesse meg alapjait, hiszen textilipari propagandafőnöknek jelentette be magát.

Az élénkebb fantáziával bírók ezzel szemben azt erősítették, hogy a grófnak gáláns nőügyei miatt kellett meglőgni Manchesterből, sőt voltak olyanok is, akik makacsul kitartottak amellett, hogy a gróf tulajdonképpen herceg, csupán

azért adja ki magát grófnak, hogy megőrizze inkognitóját.

Bármennyire eltérőek voltak is azonban a vélemények a gróf jövetelének célját illetően, abban mindenki megegyezett, hogy a gróf nagyon elegáns, jóképű fiu. Amikor este végigsétált a főutcán, a hölgyek legszebb ruháikban pompáztak és izgatottan bökdösték oldalba egymást:

Odanézz, ott megy a gróf!

Bőseges, finom vacsora után a gróf éjfélkor aludni tért, de másnap reggel nyolckor már talpon volt és munkához látott.

Elindult a főutcán, mögötte ment inasa, hatalmas bőröndöt vitt a vállán. Az első jobbkepi házba benyitottak.

— Jónapot! — köszöntötte a gróf a ház lakóit, akik a meghatótságtól majdnem hanyatt estek. A ház ura földig hajolt:

— Parancsoljon helyet foglalni, gróf ur, mivel lehetek szolgálatára?

— Gróf Podlubárszky Gedeon — mutatkozott be leereszkedő hangon barátunk —, a manchesteri Clarisson & Sons posztógyár propagandafőnöke vagyok. Gyáram elhatározta, hogy cikkeit a külföldi piacokon is bevezeti és ezért a legnemesebb angol gyapjuszöveteket propaganda-áron bocsátja a helybeli fogyasztóközönség rendelkezésére.

Az inas pompás angol szöveteket emelt ki a bőröndből, a gróf pedig nagylelkűen megjegezte:

— Tessék válogatni bármelyikből, métere három pengő.

A háziak azt hitték, hogy rosszul hallották, de a gróf megismételte:

Ugy, ahogy mondom, három pengő egy méter. Ugye nihetetlen? Erre az üzletre nehéz ezreket fizetünk rá, a propaganda kedvéért.

A ház ura azonban óvatos ember volt. Mit lehet tudni, hátha valami vacak szövet? Titokban intett feleségének, aztán átszaladt a szomszéd rőföshöz, aki szakértő szövetekben.

— Jöjjön át, szomszéd ur, a gróf nálam van és három pengőért kínál egy méter valódi angol szövetet.

A rőfös átrohant, megfogdosta a szöveteket, azután izgatottan mondta:

— Megveszem az egész készletét!

— Hohó — mosolygott a gróf — egy-egy vevőnek legfeljebb két öltönyre való adhatok.

Persze vett a rőfös is, a háziak is — azután a gróf tovább ment és az egész városka vett. A gróf pedig, miközben átadta a szövetet, mindennél hozzátette:

— Gyáram súlyt helyez rá, hogy szöveteinkből elkészített öltönyök remekül álljanak, mert propagandánk csak így tökéletes. Ezért néhány nap múlva ide fog jönni gyárunk saját, első-rangu angol szabásza, aki tíz pengős propagandaárért fogja elkészíteni öltönyét mindenkinek, aki tőlem szövetet vásárolt.

Néhány nap múlva csakugyan megérkezett a szabász. Mindenkiről pontos mértéket vett és „három nap múlva hozom az öltönyt próbálni” — kiáltással elvitte az összes szöveteket.

A mai napig sem jelentkezett.